

Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund r.y.

SUURPETOPOLIITTINEN KANNANOTTO 11/2013

Yleistä:

Suurpetojen kanta-arviot rakentuvat Suomessa pääosin metsästäjien vapaaehtoistyönä tekemien ja petoyhdyshenkilöiden varmistamien jälki- ja näköhavaintojen perusteella. Kanta-arvion yhtenä osana käytetään erityisesti suden kohdalla satelliittiseurantaa sekä reviirin ja biologian tuntemista. Kanta-arvioita on mahdollista tarkentaa lumiaikaan tehdyillä erillislaskennoilla.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan keskeisintä suurpetojen kanta-arvioissa on niiden luotettavuus. Ainoastaan riittävän luotettavien kanta-arvioiden perusteella metsästystä voidaan toteuttaa kestävän käytön periaatteiden mukaisesti. Paikalliset olosuhteet tulee aina ottaa huomioon suurpetojen poikkeusluvista päätettäessä.

Metsästäjäliitto tukee RKTL:n ylläpitämää TASSU -järjestelmää, joka on suurpetohavaintojen ilmoittamiseen tarkoitettu sovellus. Sen on kuitenkin oltava varmatoiminen ja sen metsästäjille antama tieto on oltava riittävän avointa. Järjestelmän jatkuvaan kehittämiseen on ohjattava varoja.

Metsästäjäliiton mielestä kanta-arvioiden nykyisin ilmoitettavien minimimäärien haarukan sijaan suurpetokannoista tulisi ilmoittaa yksi selkeä kanta-arvioluku. Yhden luvun ilmoittaminen olisi huomattavasti selkeämpi ja kansantajuisempi esitystapa. Se poistaisi paljon tällä hetkellä vallitsevia väärinkäsityksiä.

Lisääntyvät petovahingot aiheuttavat suurpetovastaista mielialaa.

Suurpetomyönteinen yleinen mielipide ja paikallisten asukkaiden hyväksyntä riippuvat muun muassa kansalaisten kokemuksesta siitä, että petovahingot ovat riistaviranomaisten hallinnassa ja että kansalaiset saavat oikeudenmukaiselta tuntuvan kohtelun petovahinkojen torjumisessa ja jälkihoidossa. Kansalaisilla pitää olla tunne siitä, että heillä on oikeus ja mahdollisuus puuttua oman kotipiirinsä turvallisuutta uhkaaviin petoyksilöihin. Tärkeää on myös, että heillä on oikeus ja mahdollisuus vaikuttaa paikallisia suurpetopoliittisia toimia koskevaan päätöksentekoon. Kasvavien suurpetomäärien aikakaudella on yleisesti syytä pitää huolta riittävien poikkeuslupamäärien saatavuudesta.

1. Susi

- Metsästäjäliiton mielestä susikannan koko tulee määritellä mahdollisimman tarkasti ja hoitosuunnitelmassa esitetyn tason ylittävä susimäärä tulee aina voida poistaa. Susikannan hoitosuunnitelma tulee päivittää ajan tasalle.

- RKTJ on todennut, että susikannan vuotuinen poistuma voi olla 30 prosenttia, ilman että kestävä käytön periaate vaarantuu. Tämän tulee olla yleinen tavoitetaso vuosittain lupamäärissä susikantaa säädeltäessä.
- Metsästäjäliiton mielestä susien pyyntilupia on voitava saada myös kannanhoidollisin perustein, sillä eläinten arkuuden säilyttämiseksi ja kannan säätelyä varten se on välttämätöntä.
- Susikannan säätelyssä on huomioitava petojen aiheuttamat ongelmat myös sosioekonomisesta näkökulmasta. Sudet aiheuttavat merkittäviä haittoja. Susialueen ihmiset joutuvat tekemään kohtuuttomia joustoja arkipäiväisessä elämässään.
- Ihmiskasutuksen liepeillä saalistavat sudet aiheuttavat pelkoa ja taloudellista vahinkoa tappamalla arvokkaita metsästyskoiria ja kotieläimiä. Susireviireillä tuotantoeläinten pito on vaikeutunut ja joillakin reviireillä paikallisten ihmisten sietokyky sutta kohtaan on ääriarvoilla, mikä on johtanut myös valittaviin ylilyönteihin.
- Susi aiheuttaa edelleen merkittävän uhan uhanalaiselle metsäpeurakannalle. Merkittävä osa uhanalaisesta peurakannasta on jo tuhoutunut petojen saalistuksessa.

2. Ilves

- Ilveskannan hoito on lajisuojelullisessa mielessä ollut menestys, sillä kanta on 2000-luvulla kasvanut erityisen merkittävästi. Se on kasvanut enemmän kuin vuotuiset kanta-arviot ovat kertoneet ja kasvu jatkuu edelleen. Kannan kasvu tulee nyt taittaa pyyntilupia lisäämällä, koska ilveskanta on ehdottomasti elinkykyinen.
- Tihentymäalueilla tapahtuu ravintokohteiden vähenemisen myötä ilvesten nälkiintymistä. Ilveksellä on oma vaikutuksensa myös uhanalaisen metsäpeuran vasatuottoon.
- Petoyhdyshenkilöiden motivaatio jatkaa tärkeässä tehtävässään on monilla alueilla koetuksella, kun lisääntyneet havaintomäärät eivät näy riittävästi lupamäärissä.

3. Karhu

- Karhu on arvostettu riistaeläin ja arvokas riistavara, mutta kannan runsastuessa karhusta aiheutuu myös monia ongelmia. Karhujen määrä Suomessa on lisääntynyt voimakkaasti. Karhukannat ovat kasvaneet suuriksi nyt erityisesti Keski-Suomessa, muodostaen tihentymiä, jotka aiheuttavat haittoja ihmisille ja elinkeinoille.
- Karhukanta on aiempaa vahvempi Suomessa myös läntisimmässä osassa. Karhukannan runsastuminen on aiheuttanut lisääntyviä ongelmia myös karhujen hakiessa ruokaa ihmisasutuksen keskuudesta. Esimerkiksi karhujen aiheuttamia mehiläistarhahavahinkoja on enemmän kuin koskaan.

- Karhukannanhoitosuunnitelmaa tulee liiton mielestä tarkistaa, sillä tilanne on laatimishetkestä muuttunut monelta osin. Kannanhoitosuunnitelmassa esitettyjen kannanhoitoalueiden (vakiintuneen kannan, levittäytymisvyöhykkeen ja kehittyvän kannan) rajat tulee muuttaa karhukannan nykyistä tilannetta vastaavaksi. Vuonna 2007 valmistuneen hoitosuunnitelman jälkeen karhukanta on kasvanut merkittävästi ja kannan tilanne eri alueilla on muuttunut.
- Liitto myös esittää, että karhujen osalta laskentamenetelmiä kehitettäisiin. Tarkemman DNA-näytteisiin perustuvan laskentamenetelmän avulla on esim. Ruotsissa saatu selvitettyä aikaisempaa paremmin karhukannan koko, joka on huomattavasti aiemmin oletettua suurempi.

4. Ahma

- Ahman aiheuttamat vahingot poronhoitoalueella ovat kasvaneet räjähdysmäisesti. Vuodesta 2011 ahmojen tappamien porojen määrä nousi 1300 porosta 2800 poroon vuonna 2012, mistä seurasi peräti 2,5 miljoonan euron vahingot. Ahma on siten tällä hetkellä porotaloudelle vahingollisin suurpetomme.
- Ahman kannanhoitosuunnitelmaan, jota viimeistellään parhaillaan maa- ja metsätalousministeriössä, tulee sisällyttää poikkeuslupien myöntäminen tilanteen niin vaatiessa.